SAMENWERKINGSVERBAND KOERSVO

Nieuwsbrief – speciale editie

In deze speciale editie blikken we terug op de inspirerende viering van de start van ons ondersteuningsplan 2022-2026. Bekijk vooral ook de aftermovie voor een mooie sfeerimpressie van deze bijeenkomst.

Inclusiviteit niet als doel, maar als resultaat

Voilà! Voilà!' Leerling en chansonnière Lena Groeneveld slingerde 6 oktober haar uitroep de Turbinehal van de Schiecentrale in. 'Voilà' staat voor gezien worden. Een toepasselijker entree van deze dag was niet denkbaar.

Vertegenwoordigers van scholen, ondersteunende organisaties, centra voor jeugd en gezin (CJG's), wethouders en ambtenaren van gemeenten (BAR, Capelle, Krimpen aan den IJssel, Rotterdam) waren deze middag naar de Turbinehal gekomen. Aanleiding was de start van het nieuwe ondersteuningsplan *'Op koers naar een perspectiefrijke toekomst voor elke jongere'* van Koers VO voor de jaren 2022 tot 2026.

Deze middag in de goed gevulde Turbinehal ging met name over een belangrijk onderdeel van het plan: de route naar inclusiever onderwijs. 'De mate van

inclusiviteit in het onderwijs is bepalend voor hoe passend onderwijs in de regio is', hield presentatrice Evita de Roode de aanwezigen voor. De verschillende sprekers maakten duidelijk dat inclusiviteit niet iets is dat je met cijfers kunt definiëren. Het is een houding en – natuurlijk - die houding moet gefaciliteerd worden. 'Buiten kijf staat dat je elkaar nodig hebt om goede dingen te bereiken', aldus één van de koersconsulenten deze middag in het filmpje over wat Koers VO is en doet.

Ouders en jeugd meer betrekken

Marieke Dekkers, voorzitter van het college van bestuur van Koers VO, kaderde dat toewerken naar meer inclusiviteit strak in: 'Inclusiever onderwijs is niet het doel, het is het resultaat. De tijd is er rijp voor. Maar tegelijkertijd is inclusiviteit ook iets dat je niet dwingend kunt opleggen.' Net als de koersconsulente, stelde ook Marieke Dekkers dat inclusiviteit bij uitstek iets is dat in gezamenlijkheid moet worden opgepakt, 'We bouwen nu bijvoorbeeld aan een ouder- en jeugdsteunpunt. Beiden – ouders en jongeren – moeten we meer dan tot nu toe betrekken bij onze projecten.' De vernieuwde website van Koers VO sluit daar bij aan.

Bij de beste horen

Onderzoeker en psycholoog Bert Wienen ging daar verder op in. Hij werkte lang in de jeugdhulp en vroeg zich oprecht vertwijfeld af: ‘Hoe kan het dat zóveel kinderen jeugdhulp krijgen?’ En hoe kan het dat de adviezen vaak zo verschillend en uiteenlopend zijn dat leraren daar zo weinig mee kunnen en dus hulpverlening in de school nog zo weinig effectief is? Bert: ‘Ik hoorde van iemand die het advies kreeg om meer structuur aan te brengen in het begeleiden van kinderen. Twee weken later kreeg ze het advies dat het misschien goed zou zijn om de structuur meer los te laten.’

Kinderen en jongeren zelf ervaren soms eenzelfde cocktail aan tegenstrijdigheden. Bert: ‘De lat waaraan kinderen moeten voldoen ligt op verschillende gebieden best heel hoog, denk bijvoorbeeld aan allerlei beelden over presteren of hoe een ideaal mensenlijf eruit moet zien. Bert: ‘Ons wordt steeds voorgehouden: je kind moet bij de beste horen. Jongeren moeten heel veel van zichzelf en er zal altijd nog meer nodig zijn. ’Terwijl juist op andere gebieden de pedagogische lat steeds verder omlaag lijkt te gaan. Dat is een zorgelijke ontwikkeling, bijvoorbeeld binnen het onderwijs.

Gymleraar Jan van Buuren liet vanuit de zaal weten het helemaal eens te zijn met de analyse van Bert Wienen. ‘Daarom ben ik ook zo blij met mijn vak. We hebben geen exameneisen en bij ons doen kinderen niks wat moet. Ik gun alle schoolvakken die vrijheid.’

Cam on Wheels

Dingen móeten, klem zitten in structuren: bij Cam on Wheels hebben ze daar niet zoveel last van.
Bij studio Cam on Wheels maken jongeren met én zonder beperking films. Ze werken voor verschillende opdrachtgevers en werken samen met organisaties zoals het Grafisch Lyceum Rotterdam en stichting BOOR. Ook in de Turbinehal waren jongeren van Cam on Wheels actief met het filmen van de bijeenkomst (bekijk de aftermovie).
Mascha Legel, die als onderzoeker en filmmaker aan Cam on Wheels is verbonden: ‘Bij ons vind je geen vaste structuren. Er wordt alleen gekeken naar wat je nodig hebt om bij ons te kunnen werken. Dat maakt Cam on Wheels ook zo inclusief.’

Wij moeten ons aanpassen

Paul Röttger, directeur van Theater Babel Rotterdam, legde uit dat wij eigenlijk de wereld op z'n kop hebben gezet in onze benadering van mensen die anders zijn. 'We moeten anders leren denken over de mens die anders is dan wij.' Hij liet zien dat wij mensen die anders zijn vooral problematiseren. 'In landen om ons heen kunnen mensen met een beperking gewoon werken en krijgen ze een pensioen. Bij ons krijg je een wajong-uitkering en dat is dan ook meteen het einde van een werkzaam leven.'
Paul Röttger is van het omdraaien. 'Wij moeten ons aanpassen aan mensen die anders zij dan wij. En alles staat en valt in dit verband bij de kracht van het onderwijs.' Wijzend op de zaal vervolgde hij: 'Jullie kunnen de wereld inclusiever maken. Als het onderwijs niet mee verandert, krijg je nooit een inclusieve samenleving.'
De man van Babel mocht op een stevig applaus rekenen.

Complexiteit beter leren accepteren

En toen was het tijd voor de borrel met hapjes die waren gemaakt en uitgeserveerd door de leerlingen van de Horeca Vakschool. Met instructieve bierviltjes op de tafels. Dat wel. Aan de ene zijde van het bierviltje stond: *‘Ik ben inclusiever dan ik dacht. Of niet?*’ Op de andere kant stond: *‘Ik ben best complex. En jij?’*
Aan een tafeltje keken twee docenten elkaar aan, terwijl ze de viltjes tussen hun vingers draaiden. ‘Laten we eerst maar eens wat drinken, vind je niet?’

Napraten en nadenken over alles wat in deze twee uur gezegd is, kon ook thuis. Alle deelnemers kregen bij de uitgang het boek ‘Mensen zijn ingewikkeld’ van psychiater en GGZ-hoogleraar innovatie Floortje Scheepers. De achterzijde van het boek vermeldt: ‘Als we de complexiteit van het leven beter leren accepteren en de dialoog aangaan om elkaar beter te begrijpen, kunnen we elkaar ook beter helpen.’ Een mooie conclusie na dit middagje inclusiviteit dat het nieuwe ondersteuningsplan Koers VO 2022-2026 begeleidde.